

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Katowicach

LKA – 4101-08-13/2013

P/13/146

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

<i>Numer i tytuł kontroli</i>	P/13/146 – Realizacja świadczeń zdrowotnych w zakresie leczenia uzdrowiskowego, finansowanych przez Śląski Oddział Wojewódzki Narodowego Funduszu Zdrowia. Zakres kontroli obejmował realizację przez gminy uzdrowiskowe zadań własnych związanych z zachowaniem funkcji leczniczych uzdrowiska w latach 2010 – 2012.
<i>Jednostka przeprowadzająca kontrolę</i>	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach
<i>Kontrolerzy</i>	1. Janusz Zygiert, specjalista k. p., upoważnienie do kontroli nr 86720 z dnia 28.05.2013 r. (dowód: akta kontroli str. 1 - 2) 2. Marcin Wesoly, specjalista k. p., upoważnienie do kontroli nr 86721 z dnia 28.05.2013 r. (dowód: akta kontroli str. 3 - 4)
<i>Jednostka kontrolowana</i>	Urząd Miejski w Szczawnie-Zdroju, ul. Kościuszki 17, 58-310 Szczawno-Zdrój, REGON 890718219, zwany dalej Urzędem.
<i>Kierownik jednostki kontrolowanej</i>	Tadeusz Wlazlak, Burmistrz Miasta Szczawno-Zdrój. (dowód: akta kontroli str. 5 - 6)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie¹ pomimo stwierdzonej nieprawidłowości, działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Urząd przedstawił ministrowi właściwemu ds. zdrowia operat uzdrowiskowy, na podstawie którego Minister Zdrowia wydał decyzję o uznaniu Gminy Szczawno-Zdrój za gminę o statusie uzdrowiska. Powoływano Komisje Uzdrowiskowe, które realizowały zadania zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. W okresie objętym kontrolą w Gminie dokonywano poboru opłaty uzdrowiskowej wg stawek określonych przez Radę Miejską. Dotacje otrzymywane z budżetu państwa na podstawie art. 49 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz gminach uzdrowiskowych² przeznaczano na realizację zadań określonych w art. 46 tej ustawy, w tym m.in. na utrzymanie terenów zielonych znajdujących się w strefie „A” ochrony uzdrowiskowej.

Pomimo, że w styczniu 2008 r. Wojewódzki Sąd Administracyjny we Wrocławiu unieważnił uchwałę Rady Miejskiej w Szczawnie-Zdroju, którą przyjęto plan zagospodarowania przestrzennego, do dnia zakończenia kontroli NIK Urząd nie przygotował i nie przedłożył Radzie projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla strefy „A” ochrony uzdrowiskowej, w efekcie czego Gmina nie posiada tego planu, mimo upływu terminu określonego w art. 38b ww. ustawy.

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

² Dz.U. z 2012 r., poz. 651 ze zm., zwana w dalszej treści wystąpienia „ustawą o lecznictwie uzdrowiskowym”.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Realizacja przez gminy uzdrowiskowe zadań własnych związanych z zachowaniem funkcji leczniczych uzdrowiska.

Opis stanu
faktycznego

1. Gmina zgodnie z art. 36 ustawy o leczeniu uzdrowiskowym sporządziła i przedstawiła 13 października 2008 r. ministrowi właściwemu ds. zdrowia „Operat uzdrowiskowy Uzdrawiska Szczawno-Zdrój”. W Operacie stwierdzono, że miejscowość Szczawno-Zdrój posiada warunki niezbędne do prowadzenia lecznictwa uzdrowiskowego i spełnia kryteria pozwalające uznać je za uzdrowisko. Minister Zdrowia zgłosił uwagi do przedstawionego operatu³. Burmistrz Miasta Szczawno-Zdrój przedstawił 9 marca 2009 r., zgodnie z zaleceniami, poprawiony operat uzdrowiskowy, uzupełniony 1 kwietnia 2009 r. o nowe dane tj. świadectwo z 23 marca 2009 r. znak DI-070-21/2009 potwierdzające właściwości lecznicze klimatu.

(dowód: akta kontroli str. 9 – 22)

Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego – Państwowy Zakład Higieny, Zakład Tworzyw Uzdrawiskowych wydał (w lipcu i grudniu 2008 r.) świadectwa potwierdzające właściwości lecznicze wód ze źródeł: Młynarz, Mieszko, Marta i Dąbrówka. Wody z ww. źródeł zostały przebadane m. in. pod kątem składu mineralnego, w tym metali ciężkich, stężenia substancji radioaktywnych i mikrobiologicznym.

(dowód: akta kontroli str. 35 – 58)

Minister Zdrowia wydał decyzję (Nr 24 z 9 kwietnia 2009 r.), w której potwierdził możliwość prowadzenia lecznictwa uzdrowiskowego na obszarze uznanym za uzdrowisko Szczawno-Zdrój oraz ustalił, w oparciu o przedstawione świadectwa potwierdzające właściwości lecznicze naturalnych surowców i klimatu, następujące kierunki lecznicze: choroby ortopedyczno-urazowe, choroby reumatologiczne, choroby górnych dróg oddechowych, choroby dolnych dróg oddechowych, choroby układu trawienia, cukrzyca, otyłość, osteoporoza, choroby nerek i dróg moczowych.

(dowód: akta kontroli str. 21 – 34)

Rada Miejska w Szczawnie-Zdroju zgodnie z art. 47 ust. 1 ustawy o lecznictwie uzdrowiskowym powoływała stałe Komisje Uzdrawiskowe (uchwały Rady Miejskiej: z dnia 11 czerwca 2007 r. nr IX/17/07; z dnia 4 lutego 2008 r. Nr XVIII/4/08; z 13 grudnia 2010 r. Nr II/4/10 i z 22 kwietnia 2013 r. Nr XXX/30/13).

(dowód: akta kontroli str. 60 – 65)

Komisje Uzdrawiskowe realizowały zadania wynikające z art. 47 ust. 2 ww. ustawy. W trakcie kadencji w latach 2007 – 2010 Komisja Uzdrawiskowa wydawała opinie m. in. dotyczące odbywania zajęć rehabilitacyjnych organizowanych w przestrzeni publicznej przez Uzdrawisko S. A.; w sprawach obejmujących zagospodarowanie terenu Miasta, w tym obszarów związanych z funkcją uzdrawiskową; w sprawie budżetu Gminy Szczawno-Zdrój w zakresie inwestycji związanych z uzdrawiskiem; w sprawie Operatu Uzdrawiskowego i projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

W kadencji obejmującej lata 2011 – do 31 grudnia 2012 r. Komisja Uzdrawiskowa wydawała opinie dotyczące miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Uzdrawiskowej Gminy Miejskiej Szczawno-Zdrój – obszaru aktywizacji

³ Pismo z 3 grudnia 2008 r. znak MZ-OZU-520-16075-1/GR/08.

gospodarczej; projektu Statutu Uzdrawiska Szczawno Zdrój; projektu budżetu Gminy na rok 2011 i 2012 oraz projektu Wieloletniej Prognozy Finansowej w zakresie zadań inwestycyjnych.

(dowód: akta kontroli str. 66)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w powyższym zakresie.

Opis stanu
faktycznego

2. Decyzja ministra właściwego ds. zdrowia w sprawie możliwości prowadzenia lecznictwa uzdrowiskowego na obszarze Szczawna-Zdroju została wydana 9 kwietnia 2009 r. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla strefy „A” powinien zostać uchwalony przez Radę Miejską w Szczawnie-Zdroju w terminie 2 lat od otrzymania decyzji ministra właściwego ds. zdrowia potwierdzającej możliwość prowadzenia lecznictwa uzdrowiskowego na obszarze Gminy.

Ustalone
nieprawidłowości

Gmina nie posiada miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla strefy „A” ochrony uzdrowiskowej, co jest niezgodne z art. 38 b ustawy o lecznictwie uzdrowiskowym.

W sprawie braku miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, Pani Kierownik Wydziału Inicjatyw i Rozwoju Urzędu Miejskiego w Szczawnie Zdroju wyjaśniła, że w 2006 r. plan zagospodarowania przestrzennego został uchwalony przez Radę Miejską w Szczawnie-Zdroju (uchwała nr LII/28/06 z dnia 27 października 2006 r.). Wojewódzki Sąd Administracyjny na wniosek Wojewody Dolnośląskiego wyrokiem z dnia 24 stycznia 2008 r. stwierdził nieważność przedmiotowej uchwały. Gmina ponownie przystąpiła do opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, zawierając 5 czerwca 2009 r. umowę na wykonanie ww. planu dla Szczawna-Zdroju z biurem BAU-PROJECT, Budownictwo, Architektura, Urbanistyka z Wrocławia, które nie wywiązało się z warunków umowy, mimo pisemnych wezwań do usunięcia błędów i nieprawidłowości⁴. W związku z powyższym zostało zawarte porozumienie o odstąpieniu od zawartej umowy w dniu 31 października 2011 r. Z uwagi na ustawę z dnia 4 marca 2011 r. o zmianie ustawy o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych oraz niektórych innych ustaw⁵, Rada Miejska w Szczawnie-Zdroju 28 listopada 2011 r. podjęła uchwałę (Nr XIII/75/11) w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla strefy „A” ochrony uzdrowiskowej. Gmina w dniu 14 grudnia 2011 r. zawarła umowę z firmą F. J. – Projektowanie Urbanistyczne z Wałbrzycha na opracowanie ww. planu z ostatecznym terminem realizacji do 31 października 2013 r.⁶

(dowód: akta kontroli str. 7 – 8, 110 - 133)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie działalność kontrolowanej jednostki w powyższym zakresie.

⁴ Umowa Z1/14/2009 z 5 czerwca 2009 r. na opracowanie zgodnie z wymogami ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (...) projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Szczawna-Zdroju dla obszaru 1420 ha. Termin wykonania 31.08.2011 r.

⁵ Dz. U. z 2011 r. Nr 73, poz. 390 ze zm.

⁶ Umowa nr Z1/54/2011 z dnia 14 grudnia 2011 r. na opracowanie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Uzdrawiskowej Gminy Miejskiej Szczawno-Zdrój dla obszaru ustalonego uchwałą Rady Miejskiej w Szczawnie-Zdroju nr XIII/75/11 z dnia 28 listopada 2011 r. z terminem wykonania do 31 października 2013 r.

Opis stanu
faktycznego

3. Rada Miejska w Szczawnie-Zdroju w dniu 29 września 2008 r. podjęła uchwałę (Nr XXV/25/08) w sprawie ustalenia wysokości stawek opłaty uzdrowskiej, zarządzenia jej poboru w drodze inkasa oraz określenia inkasentów i wynagrodzenia za inkaso, w której ustalono wysokość stawki dziennej opłaty uzdrowskiej (3,00 zł) oraz wskazano instytucje i osoby fizyczne prowadzące działalność w zakresie wynajmu pokoi jako inkasentów, określając jednocześnie termin rozliczenia wpływów z tego tytułu oraz wysokość wynagrodzenia za prowadzenie inkasa (10% pobranych kwot). W § 3 uchwały zwolniono z opłat dzieci do lat 7 i osoby posiadające orzeczony znaczny stopień niepełnosprawności. Urząd Miejski w Szczawnie-Zdroju przesłał ww. uchwałę do wszystkich inkasentów pobierających opłaty uzdrowskie.

(dowód: akta kontroli str. 67 – 70)

Powyższa uchwała dotycząca poboru opłaty uzdrowskiej oraz jej wysokości została podjęta z naruszeniem art. 19 pkt. 3 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych⁷, co skutkowało podjęciem w dniu 5 listopada 2008 r. przez Regionalną Izbą Obrachunkową (RIO) we Wrocławiu uchwały (Nr 81/2008) o unieważnieniu w części uchwały Nr XXV/25/08 Rady Miejskiej w Szczawnie-Zdroju z dnia 29 września 2008 r. Uchwała RIO stwierdziła nieważność § 3 ww. uchwały, dotyczącego zwolnień z zapłaty opłaty uzdrowskiej.

Na stronie BIP Urzędu zamieszczono tekst Uchwały Rady Miejskiej Nr XXV/25/08 z dnia 25 września 2008 r. oraz tekst Uchwały RIO Nr 81/2008 z dnia 5 listopada 2008 r.

Urząd przesłał do wszystkich inkasentów opłaty uzdrowskiej zawiadomienia o nieważności § 3 uchwały Rady Miejskiej w Szczawnie-Zdroju dotyczącego zwolnień od opłat uzdrowskich.

(dowód: akta kontroli 71 – 80)

Rada Miejska w Szczawnie-Zdroju w dniu 29 października 2012 r. podjęła uchwałę (Nr XXIII/55/12) w sprawie ustalenia wysokości stawek opłaty uzdrowskiej, zarządzenia jej poboru w drodze inkasa oraz określenia inkasentów i wynagrodzenia za inkaso. Powyższa uchwała ustaliła wysokość stawki dziennej opłaty uzdrowskiej obowiązującej od 1 stycznia 2013 r. (3,50 zł) oraz wyznaczyła na inkasentów: osoby prawne, jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące hotele, motele, pensjonaty, kempingi, pola namiotowe, kwatery prywatne, pokoje gościnne i inne obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie, określając jednocześnie termin rozliczenia wpływów z tego tytułu oraz wysokość wynagrodzenia za prowadzenia inkasa (10% pobranych kwot).

(dowód: akta kontroli str. 81 – 93)

Burmistrz Miasta Szczawno-Zdrój wyjaśnił, że czteroletnia przerwa w uchwaleniu stawek opłaty uzdrowskiej (od 2008 r. do 2012 r.) była spowodowana wysokością stawki uchwalonej w 2008 r. (3,00 zł), która w tym czasie była jedną z wyższych stawek opłaty uzdrowskiej w stosunku do stawek w innych miejscowościach górskich o statusie uzdrowska, które wynosiły od 2,00 zł do 3,50 zł.

W 2010 i 2011 r. górne kwoty stawek ww. opłaty ustalone przez Ministra Finansów wynosiły odpowiednio 3,82 zł i 3,92 zł. Radni Rady Miejskiej w Szczawnie-Zdroju przyjęli stanowisko o pozostawieniu dotychczasowej wysokości stawki, kierując się troską o przyciągnięcie jak największej liczby kuracjuszy i turystów indywidualnych. Po obwieszczeniu przez Ministra Finansów z 2 sierpnia 2012 r. w sprawie górnych

⁷ Dz. U. z 2010 r. Nr 95, poz. 613 ze zm. w brzmieniu obowiązującym w dniu podjęcia uchwały.

granic kwotowych podatków i opłat lokalnych w 2013 r.⁸ górna stawka opłaty uzdrowiskowej została ustalona w kwocie 4,26 zł. Rada Miejska w Szczawnie-Zdroju uchwałą Nr XXIII/55/12 z 29 października 2012 r. wprowadziła stawkę 3,50 zł.

(dowód: akta kontroli str. 94 – 96)

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w powyższym zakresie.

Opis stanu faktycznego

4. Gmina otrzymywała dotację z budżetu państwa (przekazywaną przez Wojewodę Dolnośląskiego) w wysokości równej wpływom z tytułu opłaty uzdrowiskowej pobranej w uzdrowisku w roku poprzedzającym rok bazowy tj. zgodnie z art. 49 ustawy o lecznictwie uzdrowiskowym. Środki dotacji przekazane z budżetu państwa w kwotach: 462.635,50 zł w 2010 r.; 650.792,50 zł w 2011 r. i 593.558,00 zł w 2012 r., oraz dochody Gminy pozyskane z tytułu opłaty uzdrowiskowej wynosiły odpowiednio: 593.558,00 zł; 590.680,03 zł i 601.910,97 zł, i zostały przeznaczone na utrzymanie czystości w mieście oraz nasadzenia zieleni, co było zgodne z art. 46 ustawy o lecznictwie uzdrowiskowym. Wydatki Gminy na ten cel wyniosły: 1.605.424,12 zł w 2010 r; 1.710.913,29 zł w 2011 r. i 1.646.045,33 zł w 2012 r.

(dowód: akta kontroli str. 97 - 109)

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w powyższym zakresie.

Uwagi i wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK⁹, wnosi o:

- **wyegzekwowanie terminowego opracowania projektu planu zagospodarowania dla strefy „A” ochrony uzdrowiskowej, celem pilnego uchwalenia tego planu przez Radę Miejską.**

IV. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury NIK w Katowicach.

Obowiązek poinformowania NIK o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 14 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

⁸ M. P. z 2012 r. Nr 587.

⁹ Dz.U. z 2012 r., poz. 82 ze zm.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Katowice , dnia 28 sierpnia 2013 r.

Kontrolerzy
Janusz Zygiert
Specjalista k.p.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Katowicach
z up. p.o. Wicedyrektora
Eugeniusz Rejman

.....

Marcin Wesoły
Specjalista k.p.

.....